

Klimaatactieplan Gemeente Opwijk

Burgemeestersconvenant
Voor lokale duurzame energie

COLOFON

Redactie: Interleuven,

Eindredactie: Provincie Vlaams-Brabant

Bron:

Provincie Limburg, Model gemeentelijk klimaatactieplan (of Sustainable Energy Action Plan - SEAP)

Dit model is opgesteld in het kader van 'Vlaams-Brabant Klimaatneutraal' en de samenwerking met de gemeenten, en past in het Europese Burgemeestersconvenant.

De provincie Vlaams-Brabant en Interleuven zijn door de EU erkend als coördinator voor het Burgemeestersconvenant. Ze ondersteunen de Vlaams-Brabantse gemeentebesturen. Het volledige ondersteuningsaanbod kan je bekijken op www.interleuven.be/omgeving/milieu/klimaatondersteuning, de Alfresco-site en www.vlaamsbrabant.be/klimaatneutraal.

Meer info:

Interleuven, milieu@interleuven.be

Provincie Vlaams-Brabant, klimaatneutraal@vlaamsbrabant.be

Inhoud

1. Kader: Burgemeestersconvenant	4
2. Doel	5
2.1. Algemene uitgangspunten	5
2.2. Ambitie en visie van de gemeente	6
3. Algemene strategie	7
4. Huidige situatie	8
4.1. Algemeen.....	8
4.2. Gemeentelijke nulmeting.....	8
4.3. Inventarisatie bestaande werking en projecten	10
4.4. Maatregelentool.....	11
5. Gemeentelijk klimaatactieplan	12
5.1. Organisatorisch.....	12
5.1.1. Intern	12
5.1.2. Extern	13
5.2. Participatieve aanpak	15
5.2.1. Wereldcafé	15
5.2.2. Communicatie	16
5.3. Financieel.....	16
5.4. Geplande acties en maatregelen.....	18
5.4.1. Gebouwen, installaties en voorzieningen	18
5.4.2. Mobiliteit	28
5.4.3. Hernieuwbare energie.....	35
5.4.4. Natuur en biodiversiteit	38
5.4.5. Landbouw	43
5.4.6. Industrie	44
5.4.7. Voedsel en consumptie	46
6. Rapportering en monitoring.....	49
7. Contacten.....	50

1. KADER: BURGEMEESTERSCONVENANT

Liefst 80% van het energiegebruik en de CO₂-uitstoot is het gevolg van stedelijke activiteiten, en CO₂ is met voorsprong het belangrijkste broeikasgas. Lokale overheden staan dicht bij de bevolking en spelen daarom een cruciale rol bij het afremmen van de klimaatverandering. Hét instrument hiervoor is het Covenant of Mayors of het Burgemeestersconvenant. Gemeenten en steden die dit convenant ondertekenen, engageren zich om concrete maatregelen te nemen om hun CO₂-uitstoot tegen 2020 met minstens 20% terug te dringen. Europa werkte hiervoor een stappenplan uit dat elke gemeente kan gebruiken. De provincie Vlaams-Brabant en Interleuven treden op als 'Coördinator van het Convenant' en staan de gemeenten bij.

Stap 1: Nulmeting

Om te weten hoeveel CO₂ er bespaard moet worden, moet de gemeente eerst een nulmeting uitvoeren. Deze nulmeting gaat voor verschillende sectoren - huishoudens, transport, industrie, openbare verlichting ... - na hoeveel CO₂ ze uitstoten. Het basisjaar voor de nulmeting is 2011. VITO, de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek, werkte in opdracht van de Vlaamse Overheid een handige Excel-tool uit die de gemeente met eigen gegevens kan aanvullen.

Stap 2: Opstellen klimaatactieplan

De gemeente moet na de ondertekening een klimaatactieplan opstellen en indienen bij de Europese Commissie. Dit klimaatactieplan bevat een opsomming van de maatregelen die de gemeente zal nemen om de CO₂-reductie (20% of meer) te bereiken.

Stap 3: Uitvoering

De maatregelen worden omgezet in de praktijk.

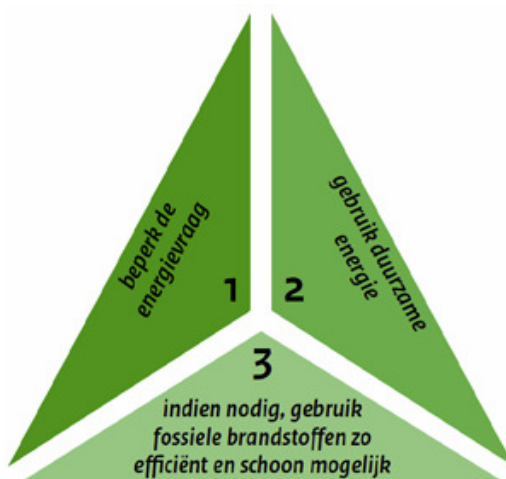
Stap 4: Rapportering en monitoring

Elke twee jaar na het indienen van het klimaatactieplan dient de gemeente een implementatierapport in bij de Europese Commissie met daarin een stand van zaken en tussentijdse resultaten. Elke 4 jaar moet een nieuwe CO₂-meting (monitoring) gebeuren. De gemeente kan hiervoor beroep doen op de cijfers die worden aangeleverd door VITO en de Vlaamse overheid.

2. DOEL

2.1. Algemene uitgangspunten

De gemeente zet zowel in op korte termijnwinsten als op lange termijnacties. De **Trias Energetica** is daarbij het uitgangspunt: de gemeente onderneemt stappen om de energievraag te verminderen (stap 1), om duurzame energie op te wekken en te gebruiken (stap 2) en om aan de resterende (fossiele) energievraag te voldoen met efficiënte, schone technieken (stap 3).

Trias Energetica

Figuur 1: model Trias Energetica

Daarbij hanteert de gemeente **drie belangrijke principes**:

1) De gemeente geeft het goede voorbeeld

De gemeente speelt op verschillende vlakken een voorbeeldrol: als consument, dienstverlener, planner, adviseur, initiator...

2) Samen aan de slag

De gemeente betreft bedrijven, organisaties, burgers en kennisinstellingen bij de opmaak en de uitvoering van het gemeentelijk klimaatbeleid. En ze neemt deel aan initiatieven die worden georganiseerd in het kader van 'Vlaams-Brabant klimaatneutraal'.

3) Klimaatbeleid is dynamisch beleid

Kennis over klimaat is in volle evolutie. Ook het gemeentelijk klimaatplan is geen vaststaand gegeven, maar kan steeds bijgestuurd worden.

Een gemeentelijk klimaatbeleid gaat verder dan het verminderen van het energieverbruik en de CO₂-uitstoot alleen. De economische en sociale aspecten, binnen het breder kader van **duurzame ontwikkeling**, mogen hierbij niet uit het oog verloren worden. Een sterk

klimaatbeleid zal bovendien plaats moeten krijgen in alle beleidsdomeinen (bouwen en wonen, integraal waterbeheer, ruimtelijke ordening, mobiliteit, biodiversiteit, kansarmoede,...).

2.2. Ambitie en visie van de gemeente

Met dit klimaatplan engageert de gemeente Opwijk zich om tegen 2020 de CO₂-uitstoot te verminderen met minstens 20%. Ze doet dat door energie te besparen, energie-efficiëntie te verhogen en het inzetten van duurzame energiebronnen.

3. ALGEMENE STRATEGIE

Dit klimaatactieplan is een belangrijk document dat toont hoe de gemeente Opwijk haar engagement tegen 2020 wil bereiken. Het maakt gebruik van de resultaten van de nulmeting om de meest geschikte acties te vinden voor de CO₂-reductie. Dit plan stelt hiervoor concrete maatregelen voor, samen met de nodige budgetten, verantwoordelijke uitvoerders en timing. Beschouw het klimaatactieplan niet als een strak document: omstandigheden veranderen en het is aangewezen om het plan geregeld te herzien.

De maatregelen in het klimaatactieplan moeten de CO₂-uitstoot en het energieverbruik door eindgebruikers verminderen. De engagementen hebben betrekking op het geografische grondgebied van de gemeente of de stad. Daarom bevat het plan acties voor zowel de publieke als de private sector (bedrijven, burgers, middenveld, scholen ...). De rol van de gemeente is dat zij het voorbeeld geeft, duidelijke maatregelen neemt en haar inwoners stimuleert om zelf actie te ondernemen.

Het streefjaar is 2020. Daarom bevat het plan een duidelijke schets van de acties die de gemeente zal ondernemen om haar streefdoel in 2020 te bereiken. Maar een langetermijnstrategie en -visie is ook belangrijk.

4. HUIDIGE SITUATIE

4.1. Algemeen

Om doelstellingen te formuleren en de effecten van het klimaatbeleid op te volgen, moet je de grootte en de bronnen van de huidige CO₂-uitstoot kennen. Daarom heeft de gemeente een nulmeting uitgevoerd. Deze meting geeft van elke sector het aandeel in de totale CO₂-uitstoot weer. Het referentiejaar is 2011 want vanaf dat jaar zijn volledige cijfers voor de nulmeting beschikbaar. De inventaris werd gemaakt met de generieke tool¹ die VITO ontwikkelde in opdracht van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE) van de Vlaamse overheid en aangevuld met data die specifiek zijn voor de gemeente.

De nulmeting richt zich op de emissies van sleutelsectoren als:

- gemeentelijke gebouwen, installaties en voorzieningen
- tertiaire gebouwen, installaties en voorzieningen
- residentiële gebouwen
- transport: gemeentelijke vloot, openbaar transport (weg, spoor), privé en commercieel transport (weg)

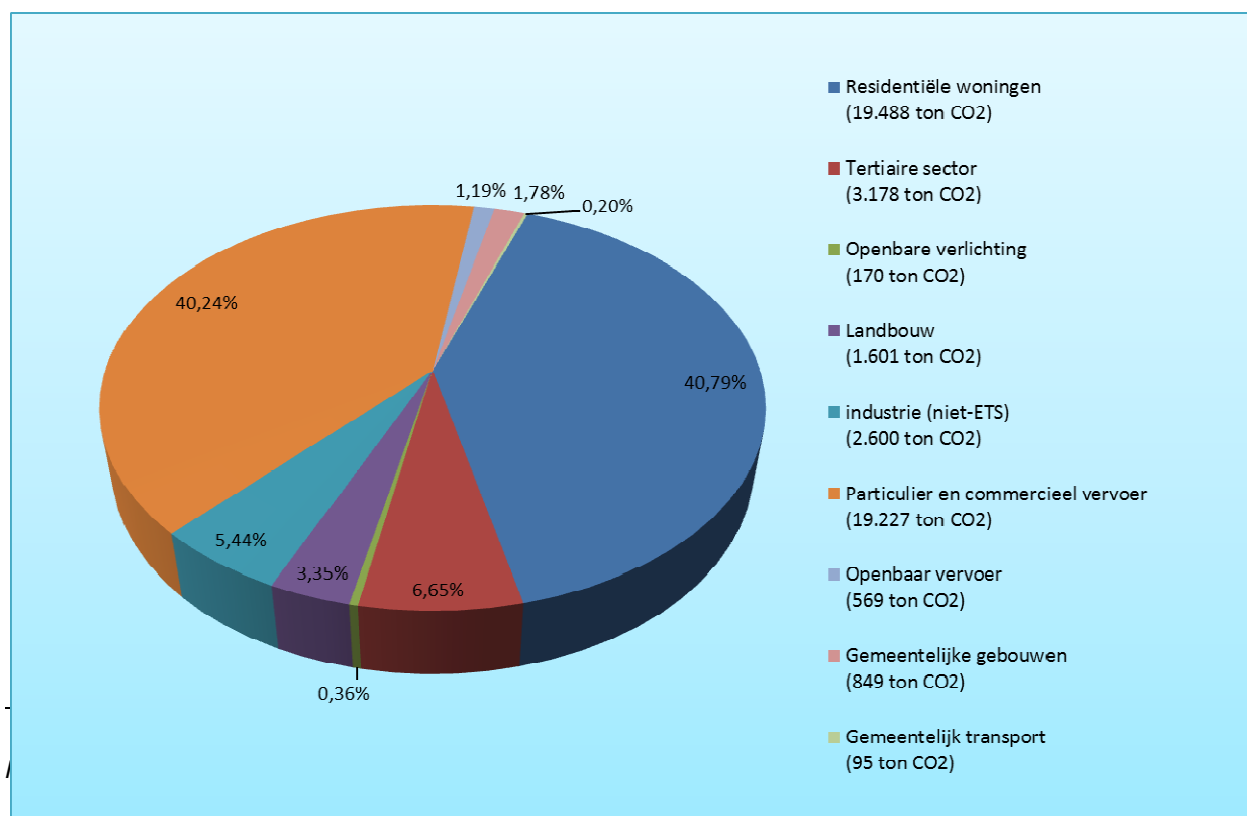
Daarnaast brengt de nulmeting emissiebronnen in kaart die niet verplicht gerapporteerd moeten worden, maar die wel relevant kunnen zijn voor het klimaat- en energiebeleid:

- energieproductie: koude- of warmteproductie-eenheden
- energieproductie: energiegerelateerde emissies van productie-eenheden voor elektriciteit < 20 MW
- landbouw: energiegerelateerde CO₂-emissies en niet-energiegerelateerde emissies zoals CH₄ door vertering en N₂O door mestopslag
- industrie: energiegerelateerde CO₂-emissies door niet-ETS bedrijven

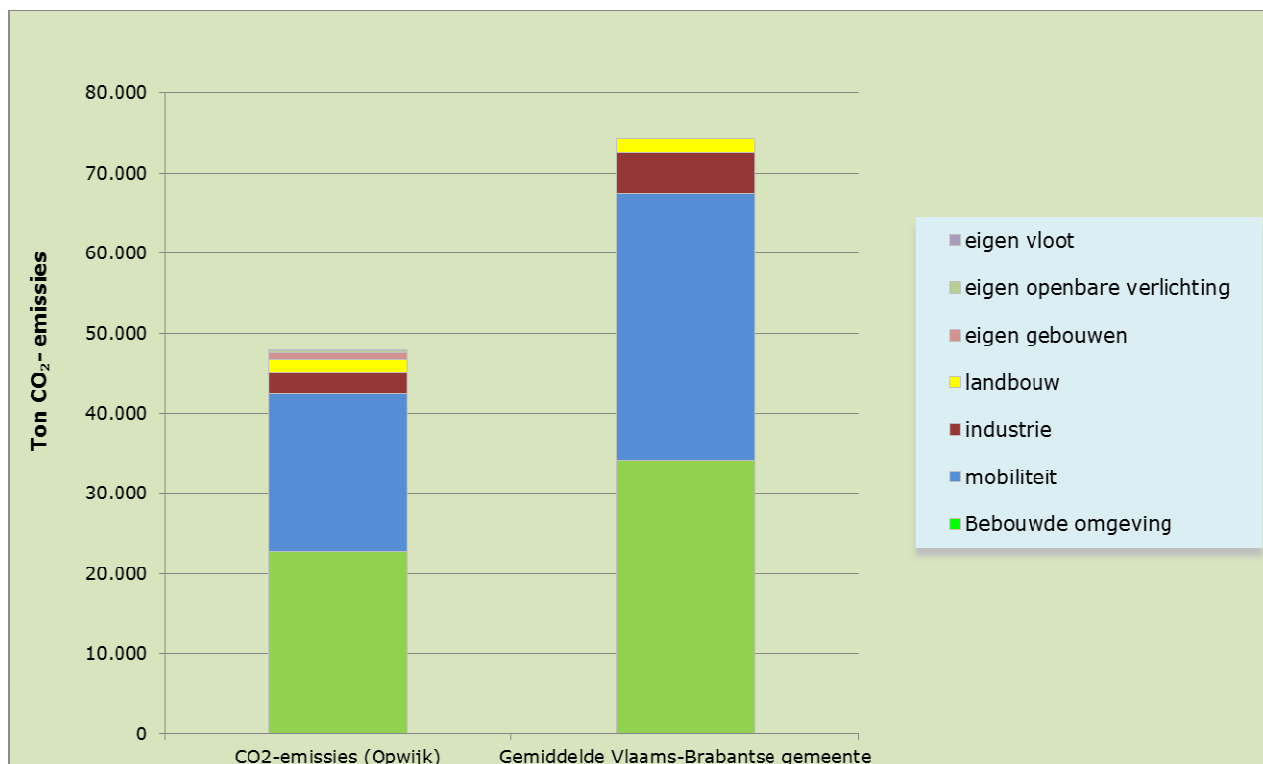
4.2. Gemeentelijke nulmeting

De gemeente Opwijk heeft ervoor gekozen om in de nulmeting alle sectoren zoals hierboven vermeld in rekening te brengen. Uit de nulmeting blijkt dat in het jaar 2011 **47.777 ton** aan CO₂ werd uitgestoten.

¹ Tool is terug te vinden op aps.vlaanderen.be/lokaal/burgemeestersconvenant/burgemeestersconvenant.htm.

Figuur 2 geeft de procentuele verdeling van de CO₂-emissies voor de gemeente Opwijk, waarbij de 'huishoudens' (residentiële woningen) en het 'particulier en commercieel vervoer' verantwoordelijk zijn voor het leeuwendeel van de CO₂-uitstoot met respectievelijk 41% en 40%. De tertiaire sector zoals kantoren, handelszaken, horeca, zorgsector,... en de industrie zijn verantwoordelijk voor respectievelijk 6,65% en 5,44%. Het aandeel van de landbouw is met 3% relatief klein. De bijdrage van de gemeentelijke diensten (gemeentelijke gebouwen en hun wagenpark) vertegenwoordigt ongeveer 2% van de totale CO₂-uitstoot, terwijl de openbare verlichting slechts voor 0,36% bijdraagt.

een gelijkaardig aantal inwoners, dan blijkt dat ook hier de grootste bronnen van CO₂-uitstoot de sectoren 'bebouwde omgeving' en 'mobiliteit' zijn. Er dient rekening gehouden te worden dat in het gemiddelde van de gelijkaardige gemeenten geen eigen gemeentelijke bijdragen zijn opgenomen, terwijl dat in de staafdiagram van Opwijk wel het geval is. Deze bijdrage is echter zo klein dat er toch een goede vergelijking kan gemaakt worden. Verhoudingsgewijs is er dus weinig verschil tussen de beide staafdiagrammen.

4.3. Inventarisatie bestaande werking en projecten

De resultaten van de nulmeting zijn het uitgangspunt van het klimaatactieplan. Acties en maatregelen die uitgevoerd zijn sinds referentiejaar 2011, worden mee opgenomen en kunnen al een invloed hebben op de CO₂-uitstoot. Daarom heeft de gemeente deze bestaande initiatieven geïnventariseerd.

De inventarisatie gebeurde op basis van:

- Milieujaarprogramma's
- Omgevingsanalyse uit BBC
- Beleidsplannen van andere gemeentelijke diensten (RO, mobiliteit, gebouwen,...)
- Strategische nota
- Bestaande audits, studies, visieplannen:
 - Energieaudits van de gemeentelijke gebouwen
 - Mobiliteitsplan
 - Trage wegenplan
 - Sanering en aanpassing van openbare verlichting;

- Verslagen van de energieboekhouding;
- Mobiscan van het gemeentelijke wagenpark
- ...
- Initiatieven of lange termijnprojecten die al in uitvoering zijn:
 - inrichting autoluwe zones of aanleg van fietspaden, fietsverbindingen,...;
 - (ver)bouw(ing) gemeentelijke gebouwen;
 - aankoop elektrisch voertuig;
 - herinrichting openbaar domein (pesticidenvrij, vergroening,...);
 - trage wegen – fietsroutenetwerk;
 - (gratis) duurzaam bouwadvies;
 - Subsidies voor duurzame ecologische bouwmaterialen en zonneboilers;
 - ...
- Initiatieven van externe organisaties (derden):
 - 3Wplus (energiescans, Vlaamse Energielening,...)
 - Regionaal Landschap Groene Corridor vzw (fruitboom- en haagplantactie)
 - Groep Intro (energiescans)
 - ...

Uiteraard kunnen initiatieven die dateren van vóór 2011 en die een bijdrage leveren aan de reductie van de CO₂-uitstoot, ook opgenomen worden in het klimaatactieplan.

4.4. Maatregelentool

VITO heeft in opdracht van LNE een maatregelentool² opgemaakt. Die geeft voor tien voorbeeldmaatregelen een indicatie van de impact op het energieverbruik en de CO₂-uitstoot. Het gaat om acties die burgers, handelaars of bedrijven kunnen nemen. Zoals:

- huishoudens: muurisolatie, dakisolatie, betere beglazing, warmtepompen, zonneboilers
- tertiair: cluster van diverse maatregelen (zoals relighting, efficiëntere gasketels, natuurlijke ventilatie, installatie warmtepompen) om vraag en verbruik te laten dalen bij verwarming, ventilatie, koeling en verlichting
- transport: shift van auto naar fiets voor korte ritten, shift naar elektrische voertuigen
- lokale elektriciteitsproductie: PV

² zie <http://aps.vlaanderen.be/lokaal/burgemeestersconvenant/burgemeestersconvenant.htm>

5. GEMEENTELIJK KLIMAATACTIEPLAN

5.1. Organisatorisch

Het is belangrijk om een groot draagvlak te creëren. De gemeente betreft daarom zowel intern als extern zo veel mogelijk mensen en organisaties.

5.1.1. Intern

Intern werd een **stuurgroep** opgericht met daarin mandatarissen en vertegenwoordigers van volgende diensten:

- Burgemeester
- Schepen voor leefmilieu
- Secretaris
- Dienst leefmilieu
- Dienst Infrastructuur
- Dienst Interne zaken
- Dienst Financiën
- Personeelsdienst
- Dienst Welzijn
- Afvaardiging van de intergemeentelijke milieudienst van Interleuven

Tijdens de opmaakfase van het klimaatactieplan hebben de stuurgroepleden deze taken op zich genomen:

- Bespreking van de resultaten van de nulmeting;
- Opmaak inventarisatie van bestaande initiatieven (acties, projecten, studies ...);
- Sectoren aanduiden waarvoor maatregelen en acties worden opgenomen;
- Ambitieniveau bepalen (20%);
- Efficiënte en effectieve acties en maatregelen voorstellen op basis van de nulmeting, inventarisatie van de eigen werking, provinciale inventaris van mogelijke klimaatacties en, indien van toepassing, de maatregelentool (zie punt 5.3);
- Opvolging participatieproces;
- Bespreking communicatiemateriaal (wedstrijd logo, banner, spandoek).

De acties en maatregelen van dit klimaatactieplan werden voorafgaandelijk binnen drie aparte **werkgroepen** besproken:

- Dienst Infrastructuur (o.a. mobiliteit);
- Dienst Welzijn;
- Dienst Leefmilieu (gemeentelijke gebouwen).

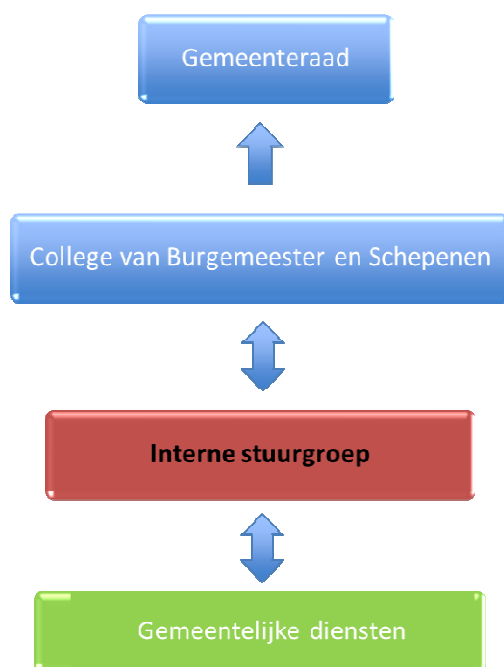
In een latere fase zullen deze werkgroepen verder uitgebreid worden met externe deskundigen, vertegenwoordigers van raden en verenigingen, en zo meer. De bedoeling van deze werkgroepen is om knelpunten en kansen aan te halen en acties te bedenken om deze knelpunten aan te pakken.

De stuurgroep komt op regelmatige basis samen en zal:

- alle acties en maatregelen opvolgen en monitoren
- verbeterpunten bespreken
- regelmatig met de verschillende werkgroepen overleggen
- naar het schepencollege en de gemeenteraad terugkoppelen.

De interne stuurgroep heeft dus zowel een beleidsondersteunende, coördinerende, adviserende als uitvoerende rol. Deze werkwijze garandeert een grote betrokkenheid.

Het klimaatbeleid moet verankerd worden binnen het bestuur en wordt daarom mee opgenomen in de meerjarenbeleidsplanning. Om de klimaatproblematiek aan te pakken, zijn traditionele beleidsconcepten en instrumenten niet genoeg. Er is aanvullend beleid nodig dat gericht is op structurele veranderingen op lange termijn.

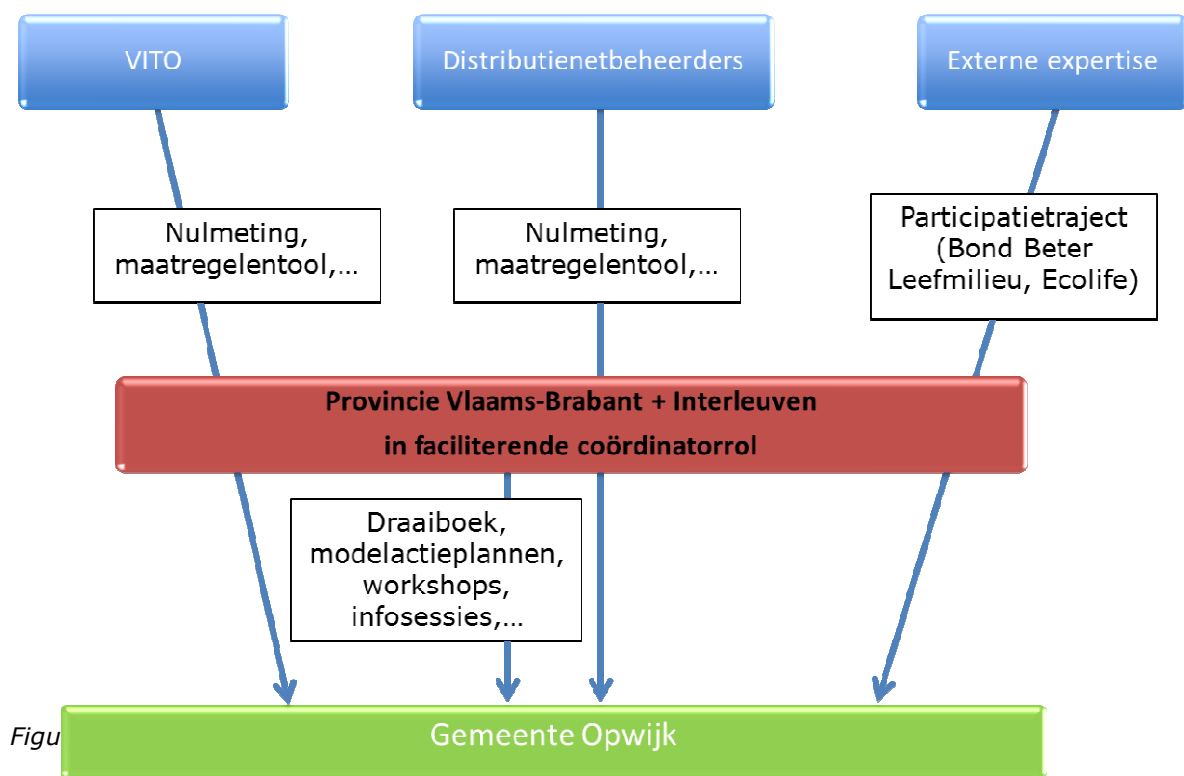

Figuur 4: interne projectstructuur

5.1.2. Extern

Extern wordt de gemeente ondersteund door een breed partnerschap, waaronder de Vlaamse overheid, VITO, de distributienetbeheerders, externe experts,....

De provincie Vlaams-Brabant en Interleuven bieden in hun rol als coördinator inhoudelijke, technische en administratieve ondersteuning aan.

Figu

5.2. Participatieve aanpak

De gemeente heeft naast de interne stuurgroep ook een actief participatietraject opgezet met verschillende gemeentelijke stakeholders.

Doel van dit participatieproces is om de gemeentelijke doelgroepen mee te laten nadenken over het gemeentelijk klimaatbeleid, input te krijgen voor het klimaatactieplan en de voorgestelde maatregelen te toetsen op hun haalbaarheid. Zo wil de gemeente komen tot een gedragen klimaatplan en –beleid en een actieve medewerking bij de uitvoering ervan.

5.2.1. Wereldcafé

De gemeente Opwijk vindt de stem en mening van haar burgers in het klimaatverhaal heel belangrijk en heeft daarom gekozen voor de organisatie van een 'wereldcafé', dat is doorgegaan op donderdag 17 september 2015 in de schuur van het gemeenschapscentrum Hof ten Hemelrijk.

Om zoveel mogelijk inwoners te bereiken, zijn verschillende communicatiekanalen aangewend:

- Brief naar alle socio-culturele verenigingen;
- Op maat gemaakte postkaart voor alle Opwijkse brievenbussen;
- Opmaak banners en spandoek;
- Sociale media
- Gemeentelijke communicatiekanalen: Opwijk info, website.

Het 'wereldcafé' bestond uit 2 grote onderdelen:

- Plenair deel:
 - toelichting burgemeester en schepen voor leefmilieu;
 - toelichting Interleuven
 - toelichting Brouwerij van Affligem
- Brainstormsessies rond drie thema's: energie & wonen, voeding & consumeren, mobiliteit.
- Korte bespreking van de belangrijkste suggesties en resultaten van de brainstormsessies.

Alle suggesties zijn opgelijst en voorgelegd aan de interne stuurgroep en het college van burgemeester en schepenen.

5.2.2. Communicatie

De gemeente heeft veel inspanningen geleverd om rond het Burgemeestersconvenant te communiceren. Hiervoor zijn verscheidene materialen aangemaakt:

- Campagne-logo: hiervoor werd een aparte wedstrijd onder de Opwijkse inwoners gehouden, waarbij één winnaar uit de ingezonden ontwerpen werd verkozen. Dit campagnelogo zal in iedere communicatie rond het Burgemeestersconvenant opgenomen worden.
- Banner
- Spandoek

Verder heeft de gemeente ook gebruik kunnen maken van het communicatiemateriaal dat door de provincie Vlaams-Brabant werd aangeleverd:

- Metrokaartjes, die samen met de uitnodiging voor het wereldcafé aan alle socio-culturele verenigingen zijn bezorgd;
- Mindmap, die samen met de metrokaartjes op een aparte stand in het gemeentehuis, tentoongesteld is;
- Verkeersbordstickers die op 12 strategische plaatsen in de gemeente bevestigd zijn.

Uiteraard zijn de gemeentelijke communicatiekanalen (website, Opwijk Info en sociale media) veel gebruikte toepassingen om de stand van zaken omtrent het Burgemeestersconvenant en de verdere ontwikkelingen hierin mee te delen aan de bevolking.

5.3. Financieel

De komende jaren zijn er extra financiële inspanningen nodig om de ambities en doelstellingen te verwezenlijken.

Het budget om dit klimaatactieplan te realiseren bestaat uit:

- Gemeentepersoneel voor de coördinatie van gemeentelijke acties.
- Personeel van de ondersteunende partners.
- Gemeenten kunnen een beroep doen op Interleuven voor actieve ondersteuning bij het gemeentelijk klimaatbeleid.
- Gemeentelijke investeringen in het eigen patrimonium en het wagenpark om de voorbeeldfunctie uit te oefenen. Daarnaast investeert de gemeente ook in andere acties. Tabel 1 geeft een overzicht van de budgetten die de gemeente op dit moment in haar meerjarenbegroting hiervoor voorziet.
- Quickwins die de gemeente realiseert, worden opnieuw ingezet voor energie- en klimaatbeleid.
- Bestaand budget dat al wordt ingezet voor klimaatbeleid.
- Externe subsidiemogelijkheden of financiële structuren, bijvoorbeeld:
 - Europese subsidieprogramma
 - Federale subsidies
 - Vlaamse subsidieprogramma's (o.a. Plattelandsfonds ...)
 - Energy Performance Contracting (EPC)
 - Crowdfunding

Volgens de strategische nota van de gemeente Opwijk:

Beleidsdoelstelling: BD-7: Betaalbaar en aangenaam wonen en leven stimuleren in een proper, duurzame, milieubesparende omgeving

Actieplan: AP-27: Evaluatie/aanpassingen energiebesparende en milieuvriendelijke maatregelen

Actie: ACT-65: Acties voor duurzame maatregelen aan gemeentelijke gebouwen (energiebesparende maatregelen)

2014	2015	2016	2017	2018	2019	Totaal
Gebouwen – investering						
€ 1.228,31	€ 118.771,69	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 200.000,00
Toebehoren van de wegen – investering						
€ 0,00	€ 69.176,00	€ 20.000	€ 20.000	/	/	€ 109.176,00

Actie: ACT-66: Energiecommissie: periodiek (minstens halfjaarlijks) overleg

Actie: ACT-67: Onderzoek bijkomende e-laadpaal voor fietsen

2016
Installaties, machines en uitrusting – gemeenschapsgoederen – investering
€ 3.000,00

Actie: ACT-68: Bestaande subsidiëringmogelijkheden evalueren (energiebesparende maatregelen)

Actieplan: AP-32: Milieubeleid

Actie: ACT-80: Ondertekening burgemeesterconvenant (milieubeleid)

2015	2016	2017	2018	2019	Totaal
Exploitatie					
€ 28.202,75	€ 40.000,00	€ 40.000,00	€ 40.000,00	€ 40.000,00	€ 188.202,75

Actieplan: AP-112: Gelijkblijvend beleid grondgebiedzaken

Actie: ACT-283: Gelijkblijvend beleid grondgebiedzaken

2014	2015	2016	2017	2018	2019	Totaal
Toegestane werkingssubsidies gezinnen: gemeentelijke subsidies zonneboiler, bouwmaterialen						
€ 4.339,06	€ 4.750,00	€ 4.750,00	€ 4.750,00	€ 4.750,00	€ 4.750,00	€ 28.089,06
Fiets- en openbaar vervoer premie woon-werkverkeer						
€ 636,47	€ 749,04	€ 764,00	€ 779,00	€ 794,00	€ 809,00	€ 4.531,51

5.4. Geplande acties en maatregelen

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van de geplande acties en maatregelen tot 2020.

De nulmeting geeft een kijk op de situatie in 2011, hoeveel van de CO₂-uitstoot er kan verminderd worden en welke de prioritaire sectoren zijn. Op basis daarvan heeft de gemeente een pakket van maatregelen samengesteld die hierop inspelen.

Ruimtelijke ordening, duurzame aankopen en burgerparticipatie beschouwen we niet als afzonderlijke sectoren, maar werden geïntegreerd in de andere sectoren.

Voor de selectie van maatregelen is de gemeente vertrokken van de 'Inventaris Mogelijke Klimaatacties', aangeboden door de provincie Vlaams-Brabant en Interleuven. Deze maatregelen en acties werden met de stakeholders getoetst op haalbaarheid en wenselijkheid (zie ook 5.1 en 5.4).

5.4.1. Gebouwen, installaties en voorzieningen

Gebouwen, installaties en voorzieningen zijn goed voor 41% van de CO₂-uitstoot in onze gemeente. Deze sector is één van de belangrijkste sectoren om de broeikasgasuitstoot te doen dalen.

De gemeente kiest voor duurzaam en energiezuinig bouwen. Niet alleen voor haar eigen patrimonium, maar ook voor het gebouwenpark op het grondgebied van de gemeente. Via sensibilisatie en het promoten van duurzaam (ver)bouwen, wil de gemeente ook de residentiële en tertiaire gebouwen duurzamer maken.

Duurzaam bouwen? Dat is een manier van bouwen waarbij de milieu- en gezondheidseffecten over de volledige levensduur van het bouwproject tot een minimum worden beperkt. Hierbij verliezen we het economische optimum niet uit het oog en gaan we uit van de volgende principes:

- Bouwen over generaties heen. Niet alleen door duurzame materialen te gebruiken, maar ook door comfortabele leefomgevingen te creëren waar mensen graag vertoeven.
- Efficiënt ruimtegebruik. Hoe dichter mensen bij elkaar wonen, hoe minder oppervlakte er bebouwd wordt en hoe meer natuur behouden blijft.
- Een dichte bebouwing beperkt de verplaatsingsafstand. Het vergemakkelijkt een efficiënte infrastructuur en openbaar vervoer.
- Rationeel energiegebruik, zowel tijdens het bouwproces als tijdens de levensduur van de woning. Voorwaarden hiervoor zijn compact en zuid georiënteerd bouwen, een luchtdichte afwerking, grondig isoleren, efficiënte verwarmingsinstallatie op hernieuwbare energie ...
- Het gebruik van duurzame materialen met een zo laag mogelijke milieu-impact, waarbij de volledige levenscyclus in acht wordt genomen.
- Een goede waterhuishouding.

Deze principes passen we toe voor gemeentelijke gebouwen en openbare verlichting, maar even goed voor residentiële woningbouw, industrie- en kantoorgebouwen, zorgsector, schoolgebouwen en zo meer.

Doelstellingen van de gemeente:

Doelstellingen van de gemeente voor 2020:	
-	Huishoudens: 55% besparing in deze sector of 5.255,25 ton CO₂
-	Tertiaire sector: 15% besparing in deze sector of 1.433,25 ton CO₂
-	Openbare verlichting: 5% besparing in deze sector of 477,75 ton CO₂
-	Gemeentelijke gebouwen: 2% besparing in deze sector of 191,1 ton CO₂

De gemeente verwacht deze besparing van CO₂-uitstoot te kunnen behalen door het uitvoeren van verschillende acties op verschillende niveaus:

- reductie CO₂ – uitstoot bij bestaande woningen door toepassen REG-maatregelen;
- nieuwbouwwoningen/renovatieprojecten worden passief of bijna energieneutraal;
- energiebesparing bij gemeentelijke gebouwen;
- energiebesparing bij openbare verlichting door toepassen LED-lampen en doven/dimmen van de verlichting;
- reductie CO₂ – uitstoot bij bestaande tertiaire gebouwen;
- ...

Wat heeft de gemeente al gedaan in deze sector?

GEMEENTELIJKE GEBOUWEN	
Actie	Termijn
Maatregel: Technische maatregelen	
Curatief onderhoud van de verwarmingsinstallaties	Jaarlijks
GC: * plaatsing thermostatische kranen * verplichte uitvoering onderhoud ketel door erkende techniker * afkoppeling boiler in de kleine stookplaats	2011 – 2014
Technische maatregelen in GAC I (nieuwe condenserende verwarmingsinstallatie, plaatsing bewegingssensoren,...)	2011 – 2014
Technische maatregelen in GAC II (vervanging enkele beglazing,...)	2011 – 2014
Technische maatregelen in De Loods (aanbrengen van strokengordijn t.h.v. poorten, volledige vervanging van ramen en beglazing in Rode Kruisafdeling en gemeentelijke groendienst)	2011 – 2014
Sporthal: vervanging verwarming	2012
Vervanging bestaande kerstverlichting met gloeilampen door LED-lampjes voor Marktstraat	2013
IBO: plaatsing timer op elektrische warmwaterboiler	2013
GC: vervanging van dubbel glas door superisolerend glas (met behoud bestaande houten profielen)	2013
Maatregel: Duurzame aankopen	

Kantoormateriaal, schoonmaakmiddelen, energiezuinige apparaten (ICT)	
Maatregel: Sensibilisatie	
GAC I: van eind april tot eind september: verwarmingsinstallatie volledig afgezet -> daling gasverbruik	2011
Sensibilisering personeel rond energiebesparing	
Maatregel: Fotovoltaïsche energie	
Plaatsing van PV-panelen op het dak van een aantal gemeentelijke gebouwen (De Boot, sporthal, Moza-Ik en GC Hof ten Hemelrijk)	2012
Maatregel: Aankoop groene stroom	
Aankoop groene stroom	
Maatregel: Monitoring en opvolging	
Energieboekhouding bijhouden + jaarlijkse rapportering energieverbruiken per opgenomen gebouw Halfjaarlijks overleg met verantwoordelijken gemeentelijke gebouwen + gemeentelijke energiecommissie	
TERTIAIRE SECTOR	
Actie	Termijn
Maatregel: Sensibilisatie	
Milieuzorg op school	
WONINGEN	
Actie	Termijn
Maatregel: Energiezuinige renovatie (+ nieuwbouw)	
Subsidie duurzame ecologische bouwmaterialen	
Bijhouden energieprestatiedatabank	
Maatregel: Sensibilisatie en gedrag	
Sensibilisatieacties naar inwoners (dikke truiendag, energiepremies, energiescan,...)	2011
Organisatie infoavonden over duurzaam energiebeheer	
Verlenging overeenkomst met Groep Intro Vlaams-Brabant voor uitvoering in Opwijk van bijkomende energiescans voor de periode 2012-2013	2011

Maatregel: Energiearmoede aanpakken	
Organisatie energiehappening i.k.v. energiearmoede	
Energiescans en energiesnoeiers	
Budgetmeters	
VREG-test voor inwoners	
Lokale Advies Commissie i.k.v. water, elektriciteit en gas	
Lening FRGE bekendmaken	in uitvoering
Maatregel: Hernieuwbare energie stimuleren	
Subsidie zonneboiler (€ 250)	in uitvoering
OPENBARE VERLICHTING	
Actie	Termijn
Maatregel: Energiezuinige renovatie	
Sanering/aanpassen van de openbare verlichting in deel Karenveldstraat, deel Droeshoutstraat en Konkelgoed – Quick-scan openbare verlichting	uitgevoerd
Sanering/aanpassen van de openbare verlichting in s/o Vilvoorde + Klei (Vanaf AVEVE tot grens Merchtem – exclusief zone ter hoogte van doortocht Droeshout en exclusief zone ter hoogte van kruising aan OKAY)– Quick-scan openbare verlichting	Uitgevoerd
Sanering/aanpassen openbare verlichting s/o Merchtem	uitgevoerd
Sanering/aanpassen openbare verlichting s/o Aalst – Nieuwstraat	uitgevoerd

Op welke nieuwe, herhaalde en/of verder te zetten maatregelen en acties zal de gemeente inzetten op korte, middellange en lange termijn?

GEMEENTELIJKE GEBOUWEN			
nr.	Actie	Partner	Termijn
Maatregel: Energiezuinige renovatie			
1	Streven naar BEN bij renovatie of nieuwbouw gemeentelijke gebouwen (o.a. E40-peil voor school De Boot)		in uitvoering
2	Uitvoeren van quickwins in elk gemeentelijk gebouw		
3	Streven naar een energieneutraal gebouwenbestand voor publieke gebouwen		
Maatregel: Technische maatregelen			
4	Sint-Pauluszaal: vervanging defecte verwarmingsinstallatie door nieuwe condenserende aardgasketel		2015
5	GAC I: Vervanging van de bestaande bewegingssensor (verlichting) aan de toiletruimte + plaatsing van nieuwe aparte bewegingssensoren voor de sanitaire ruimten		2015
6	De Loods: Onderzoek + implementatie mbt. de plaatsing van bewegingssensoren (verlichting) in de gecompartmenteerde vertrekken.		2015
7	Sporthal: Voorstel aan cvba Farys (TMVW) tot uitvoering van energiebesparende maatregelen: * volautomatisch regenwaterrecuperatiesysteem * toiletten met waterbesparende toetsen * urinoirs en wastafels met sensoren * verlichting met bewegingssensoren		2015
8	Virtualisatie servers: van 15-tal machines naar 3 servers	interne zaken	
9	Energieverbruik in gemeentelijke gebouwen verminderen (bvb. energiezuinige verlichting)		2015
10	Opstart project digitaal vergaderen (o.a. voor schepencollege)		2015
Maatregel: Duurzame aankopen			
11	Kantoormateriaal, schoonmaakmiddelen, energiezuinige apparaten (ICT)		

Maatregel: Sensibilisatie			
12	Deelname aan Save@Work (energiebesparing door gedragsverandering bij werknemers)	Energie-commissie + Arbeid en Milieu vzw	2016
13	Sensibilisering personeel rond energiebesparing		
Maatregel: Fotovoltaïsche energie			
14	Gebruik van PV-panelen op het dak van een aantal gemeentelijke gebouwen (De Boot, sporthal, Moza-Ik en GC Hof ten Hemelrijk)	milieu	in uitvoering
Maatregel: Aankoop groene stroom			
15	Aankoop groene stroom		in uitvoering
Maatregel: Monitoring en opvolging			
16	Energieboekhouding bijhouden + jaarlijkse rapportering energieverbruiken per opgenomen gebouw Halfjaarlijks overleg met verantwoordelijken gemeentelijke gebouwen + gemeentelijke energiecommissie	milieu	in uitvoering
TERTIAIRE SECTOR			
nr.	Actie	Partner	Termijn
Maatregel: Verbeter de kennis van het gebouwenpark			
17	Promoot energiescans bij bedrijven en handelaars		
18	Onderzoek naar opmaak van thermografische luchtfoto om de tertiaire sector te informeren over de stand van zaken van hun dak		
Maatregel: Technische maatregelen			
19	Plaatsing van energiebesparende maatregelen in OCMW-gebouwen (bvb. thermostaatkranen)		

Maatregel: Sensibilisatie			
20	Milieuzorg op school		
21	Concrete sensibilisatie-acties naar handelaars (bvb. zuinig met verlichting, efficiënt ventileren,...)		
WONINGEN			
nr.	Actie	Partner	Termijn
Maatregel: Energiezuinige renovatie (+ nieuwbouw)			
22	Inwoners sensibiliseren over BEN bij renovatie of nieuwbouw		
23	Stimuleren van lage-energie of BEN-renovatie van particuliere woningen door promotie van het duurzaam bouwadvies van het Provinciaal Steunpunt Duurzaam Bouwen		
24	Gemeente participeert in de Kyotomobiel (project van 3WPlus)		
25	Actieweek 'Gezond Binnen' en campagne 'stook slim' van LOGO Zenneland		
26	Subsidie duurzame ecologische bouwmaterialen		in uitvoering
27	Bijhouden energieprestatiedatabank		in uitvoering
28	Samenaankoop dakisolatie (ism Lokaal Woonbeleid)		in uitvoering
29	Onderzoek naar uitvoering van wijkrenovatie		
30	Onderzoek naar thermografisch onderzoek gecombineerd met duurzaam bouwadvies in het kader van de actie 'samen energiek, uw woning doorgelicht'		2017
31	Onderzoek naar opmaak van thermografische luchtfoto om burgers te informeren over de stand van zaken van hun dak		
32	Stimuleren energiezuinige woonprojecten		
33	Implementatie van duurzaamheid, energiebesparing en - efficiëntie verhogen door jonge mensen hiertoe te stimuleren bij aankoop van oudere woningen		

Maatregel: Sensibilisatie en gedrag			
34	Sensibilisatieacties naar inwoners (dikke truiendag, energiepremies, energiescan,...)		in uitvoering
35	Organisatie infoavonden over duurzaam energiebeheer	milieu	in uitvoering
36	Promoten Ecobouwers Opendeur		
37	Aanbod Eandis: energiefit-sessies		
38	Sensibilisering inwoners, architecten, projectontwikkelaars,...: infoavonden rond energiebesparing, passiefhuisrenovatie,...		
39	Promoten van de Vlaamse Energielening	woonloket	in uitvoering
40	Bekendmaken van het aanbod aan subsidies en belastingvoordelen voor energiebesparing verleend door de Vlaamse Overheid, Provincie, distributienetbeheerder,...	woonloket	in uitvoering
41	Aandacht voor een lager energiegebruik bij inwoners verhogen via een wedstrijd (competitie tussen inwoners)		
42	Interlokale vereniging 'Regionaal woonbeleid Noord-West Brabant' - Woonloket optimaal toepassen	woonloket	in uitvoering

Maatregel: Energiearmoede aanpakken			
43	Energiescans en energiesnoeiers	sociaal huis	
44	Budgetmeters	sociaal huis	
45	VREG-test voor inwoners	sociaal huis	
46	Lokale Advies Commissie i.k.v. water, elektriciteit en gas	sociaal huis	
47	Sensibilisatieacties opzetten naar sociale doelgroep (huurders): bvb. energiejacht		
48	Vlaamse Energielening bekendmaken	woonloket	in uitvoering
49	V-test bekendmaken bij sociale doelgroepen		
50	Energiemeesters: - vrijwilligers zoeken + opleiding organiseren - inschakelen bij renovatieprojecten		
51	Promoten van gratis energiescans voor sociale doelgroep en sociale dakisolatieprojecten bij verhuurders en aanbod van energiesnoeiers		
Maatregel: Duurzaam ruimtegebruik			
52	Hanteren van normen voor energieprestaties van verkavelingen en gebouwen. Richtlijnenboek (protocol) opmaken dat projectontwikkelaars verplicht om duurzame wijken of BEN-woningen te maken, energiezuinige verlichting (LED) te voorzien,...		
Maatregel: Hernieuwbare energie stimuleren			
53	Organiseren van infoavonden en promotie van samenaankoopacties (zonneboilers, PV-panelen,...)		
54	Subsidie zonneboiler (€ 250)	milieu	in uitvoering
55	Organiseren samenaankoop zonnepanelen en zonneboilers		

OPENBARE VERLICHTING			
nr.	Actie	Partner	Termijn
Maatregel: Energiezuinige renovatie			
56	Onderzoek dimmen openbare verlichting of plaatsing energiezuinige of LED-verlichting		
57	Deelname Nacht van de Duisternis		
58	Maatregelen openbare verlichting: dimmen, energiezuinige of LED-verlichting (incl. kerstversiering)		
59	Onderzoek dimmen openbare verlichting of plaatsing energiezuinige of LED-verlichting		
INDUSTRIE			
nr.	Actie	Partner	Termijn
Maatregel: Energiebesparende maatregelen			
60	Opstart onderzoek naar energiebesparende maatregelen bij glastuinbouw in Opwijk		
61	Energiebesparende maatregelen bij Brouwerij van Affligem: - green electricity as from January 2015 - electricity reduction by: * Installation of 2 air compressors * Optimisation WWTP * Optimisation cooling plant * Optimisation CIP's - thermal energy: * reduction boiling time * insulation piping * less use warm water		in uitvoering
Maatregel: Verbeter de kennis van het gebouwenpark			
62	Promoot de energiescans voor bedrijven		
63	Onderzoek naar opmaak van thermografische luchtfoto om de bedrijven te informeren over de stand van zaken van hun dak		

Maatregel: Stimuleer het realiseren van energiezuinige/bijna-energie neutrale en duurzame bedrijfsgebouwen			
64	Promoot de energiescans voor bedrijven		
65	Onderzoek naar opmaak van thermografische luchtfoto om de bedrijven te informeren over de stand van zaken van hun dak		
Maatregel: Stimuleren van het gebruik van hernieuwbare energie			

Verwachte CO₂-reductie

Met deze maatregelen verwacht de gemeente voor de sector gebouwen (huishoudens en tertiaire sector) en openbare verlichting een CO₂-reductie van **7.357,35 ton** te bereiken tegen 2020.

5.4.2. Mobiliteit

Mobiliteit omvat:

- Particulier en commercieel vervoer;
- Openbaar vervoer;
- Eigen vloot;

Deze sector is goed voor 41,43% van de CO₂-uitstoot in onze gemeente. Meer specifiek vertegenwoordigt het particulier en commercieel vervoer de grootste bijdrage, namelijk 40,24%, terwijl het openbaar vervoer eerder beperkt is tot 1,19%. Deze sector is dus, samen met de gebouwen, één van de belangrijkste sectoren om de broeikasgasuitstoot te doen dalen.

Duurzame mobiliteit zoekt het evenwicht tussen bereikbaarheid, economie, leefmilieu en klimaat. Het draagt ook bij aan een betere luchtkwaliteit (fijn stof, NO₂ ...), hogere verkeersveiligheid, minder geluidsoverlast, meer beschikbare open ruimte en economische winst.

Als strategie past de gemeente het STOP-principe toe: voetgangers (**S**tappen), fietsers (**T**rappen) en **O**penbaar vervoer krijgen voorrang. Het autoverkeer (**P**rivé-vervoer) wordt verminderd. Zowel woon-werkverkeer, vrijetijdsverkeer als logistiek verkeer zijn aandachtspunten.

Ruimtelijke planning is van cruciaal belang om een kentering in het mobiliteitsbeleid te realiseren. Verkeersgenererende functies koppelen we aan het openbaar vervoersnetwerk en fietsnetwerk. Een verbetering van het aanbod van het openbaar vervoer en de fietsinfrastructuur zijn daarbij belangrijk.

Ook nieuwe voertuigen die minder of niet meer afhankelijk zijn van fossiele brandstoffen, zijn een mogelijkheid. Het is nog onduidelijk welke aandrijftechnologieën in de toekomst de klassieke verbrandingsmotor op benzine of diesel zullen opvolgen. De doorbraak van waterstof is hierbij nog onzeker. Daardoor ligt de focus nu op elektrische auto's, maar dit kan snel veranderen.

Verplaatsingen te voet, per fiets of via collectief vervoer krijgen voorrang op de wagen. Voor verplaatsingen die toch nog met de wagen gebeuren, kan er gekeken worden naar een wagenpark met een lagere uitstoot. De elektrische auto als volwaardig alternatief voor de auto op fossiele brandstoffen komt waarschijnlijk pas over een aantal jaar op de markt. Een substantieel aandeel elektrische wagens in het totale wagenpark is mogelijk niet te verwachten voor 2020. Provincies, intercommunales en gemeenten kunnen deze overgang versnellen. Voor de overschakeling naar elektrische auto's of auto's op CNG moet er een slim laadnet beschikbaar zijn.

Doelstellingen van de gemeente:

Doelstellingen van de gemeente: 10% besparing in deze sector of 955,5 ton CO₂ tegen 2020
--

- realiseren van minder autokilometers;
- via goede planning de nood aan de auto verminderen;
- energiezuinig rijden promoten als je toch de wagen neemt;
- versnelde introductie van plug-in hybride en elektrische voertuigen;
- minder uitstoot door gemeentebestuur;
- ...

Wat heeft de gemeente al gedaan in deze sector?

GEMEENTELIJK WAGENPARK	
actie	termijn
Maatregel: Alternatieve vervoersmiddelen aanbieden	
Gebruik van dienstfietsen + uitbreiding van het dienstfietsenpark	2011
Maatregel: Gebruik van openbaar vervoer aanmoedigen	
100% terugbetaling door gemeente van het gebruik van openbaar vervoer	
Maatregel: Sensibilisatie en educatie	
Deelname aan actie 'personeel fietst de wereld rond'	2011
PARTICULIER & COMMERCIEEL VERVOER	
actie	termijn
Maatregel: Infrastructuur	
Ontmoedigen van autoverkeer in centrum van Opwijk: maximaliseren van zone 30 + realisatie bijkomende fietsstraten + betalend parkeren Fietsstraat Marktstraat	deels uitgevoerd

Maatregel: Structurele aanpassingen voor voetgangers	
Een aantal structurele aanpassingen werden uitgevoerd op terrein in het kader van het trage wegenproject Opwijk – deelgebied Mazenzele-Droeshout.	2011
Opmaak door vzw Trage Wegen van een inventaris van trage wegen voor het deelgebied Nijverseel.	2013
Maatregel: Structurele aanpassingen voor fietsers	
Aanleg fietspaden: Stwg op Merchtem (2x enkele richting), Nieuwstraat (2x enkele richting), Stwg op Aalst (2x enkele richting), rond punt 't Kasteeltje, rond punt De Ster	2011-2014
Fietsstraat Marktstraat	
Fietsverbinding - trage wegen: herstelling verbinding Kloosterstraat – Konkelgoed	2012
Fietsverbinding - trage wegen: verbinding 't Kintstraat - Kouterbaan	2013
Fietsverbinding - trage wegen: uitbreiding Leirekensroute vanaf Kouterbaan tot Asbeekweg	2014
Maatregel: Inrichting van het grondgebied	
Uitvoering van het gemeentelijke mobiliteitsplan (goedkeuring gemeenteraad d.d. 21/10/2013)	2013
Snelheidsremmers: Asverschuivingen Merelweg, invoering zone 50 in Opwijk, mobiele snelheidsregistratieborden, (worden tweemaandelijks verplaatst), invoering zone 30 (fietsstraat) Marktstraat, Kerkstraat, Kattestraat, deel Gasthuisstraat, wegversmallingen Droeshoutstraat (2014: tijdelijke, 2015: definitieve), wegversmallingen Mansteen (2014: tijdelijke, 2016: definitieve)	2012-2014
Maatregel: Sensibilisatie en educatie	
Educatieve ondersteuning scholen (strapdag, Sam de verkeerssling)	
Promoten en stimuleren van fietspoolen	
Organisatie van jaarlijkse 'week van de mobiliteit' i.s.m. Opwijkse scholen	
Promotie sensibilisatie-acties (Mijn korte ritten, Bike to Work, Met belgerinkel naar de winkel, Week van de mobiliteit)	

Op welke nieuwe, herhaalde en/of verder te zetten maatregelen en acties zal de gemeente inzetten op korte, middellange en lange termijn?

GEMEENTELIJK WAGENPARK			
nr.	Actie	Partner	Termijn
Maatregel: Nieuwe technologieën			
1	Aankoop van 2 milieuvriendelijke voertuigen op CNG		goedkeuring gemeenteraad oktober 2015
Maatregel: Alternatieve vervoersmiddelen aanbieden			
2	Gebruik van dienstfietsen + uitbreiding van het dienstfietsenpark		in uitvoering
3	Uitbreiding van het dienstfietsenpark + aankoop elektrische dienstfietsen + centrale fietsstalling voor gemeentepersoneel		
Maatregel: Inzicht creëren			
4	Mobiscan volledige vloot Eandis		
Maatregel: Gebruik van openbaar vervoer aanmoedigen			
5	100% terugbetaling door gemeente van het gebruik van openbaar vervoer		
Maatregel: Sensibilisatie en educatie			
6	Openbaar vervoer stimuleren voor verplaatsing naar opleidingen		
7	Organisatie cursus ecodriving voor personeelsleden		

PARTICULIER & COMMERCIEEL VERVOER			
nr.	Actie	Partner	Termijn
Maatregel: Infrastructuur			
8	Provinciaal geoloket mobiliteit promoten		
9	Onderzoek naar plaatsing van elektrische laadpalen voor elektrische voertuigen		
10	Plaatsen van elektrische laadpalen voor elektrische fietsen		
11	Inrichten van autoluwe/autovrije zones		
12	Uitbouw parking Borchtsite langs rand park Hof ten Hemelrijk + inrichting fietsenstallingen - RUP is in opmaak		in uitvoering
13	Onderzoek naar openbare verlichting (via sensoren of tijdsregime) op veel gebruikte fiets- en wandelroutes (o.a. trage wegen)	infra-structuur	
14	Voldoende rustplaatsen voorzien voor fietsers en wandelaars (voornamelijk senioren) op veel gebruikte routes	infra-structuur	
15	Ontmoedigen van autoverkeer in centrum van Opwijk: maximaliseren van zone 30 + realisatie bijkomende fietsstraten + betalend parkeren Fietsstraat Marktstraat		deels uitgevoerd
Maatregel: Ingrijpen op het parkeerbeleid			
16	Invoeren van betalend parkeren in bepaalde zones		
17	Opmaak van een parkeergeleidingsplan		
Maatregel: Structurele aanpassingen voor voetgangers			
18	Onderhoud trage wegen	mobiliteit	
19	Naambordjes voorzien langs de trage wegen	mobiliteit	

Maatregel: Structurele aanpassingen voor fietsers

20	Aanleg fietspaden: rondpunt Europaplein, Eeksken (1 dubbele richting)	infra-structuur	2015
21	Fietsstraat Marktstraat	infra-structuur	
22	Fietsverbinding - trage wegen: fietstunnel onder N47 - Stwg op Dendermonde	infra-structuur	uitgesteld
23	Inrichten van (overdekte) fietsstallingen: GC Hof ten Hemelrijk, centrum Opwijk, nieuw in te richten parkeerzone langs de 'Borchtsite', Kloosterstraat		
24	Uitbreiding van de fietsstraten: o.m. tussen Ringlaan en station Opwijk via kerkhof centrum Opwijk		
25	Aanleg fietspaden: rond punt Europaplein, Eeksken (1 dubbele richting), Mansteen -deel tot Grootveld (1 dubbele richting)	infra-structuur	2015-2016
26	Fietsverbinding - trage wegen + bewegwijzering: fietstunnel onder N47 - Stwg op Dendermonde	infra-structuur	2015-2016
27	Ijveren voor fietssnelweg voor OMA-route (Opwijk, Merchtem, Asse) en voor Leirkensroute doorgetrokken tot Aalst		
28	Meer werk maken van meer en degelijke fietsenrekken op centrale punten		
29	Onderzoek naar Blue-Bike aan station Opwijk		

Maatregel: Inrichting van het grondgebied			
30	Snelheidsremmers: wegversmallingen Droeshoutstraat (2014: tijdelijke, 2015: definitieve), wegversmallingen Mansteen (2014: tijdelijke, 2016: definitieve)	infra-structuur	2015-2016
31	Rekening houden met duurzame mobiliteit bij inrichting en ruimtelijke ordening		
32	Functioneel en recreatief fiets- en wandelrouten netwerk uitwerken en onderhouden		
Maatregel: Sensibilisatie en educatie			
33	Gemeentelijk verkeerspark ter beschikking van alle opwijkse scholen		
34	Educatieve ondersteuning scholen (strapdag, Sam de verkeerssling)		in uitvoering
35	Gemeentelijk verkeerspark ter beschikking van alle opwijkse scholen		
36	Promoten en stimuleren van fietspaden		
37	Fietsdiefstalpreventie		
38	Organisatie autovrije/-loze zondag		
39	Promoten van een autoluwe schooldag		
40	Organisatie van jaarlijkse 'week van de mobiliteit' i.s.m. Opwijkse scholen		
41	Promotie sensibilisatie-acties (Mijn korte ritten, Bike to Work, Met belgerinkel naar de winkel, Week van de mobiliteit)		in uitvoering
42	Organisatie cursus ecodriving voor inwoners		
43	Promoten van openbaar vervoer door te ijveren voor een groter aanbod en frequentie		

44	Promoten van openbaar vervoer door het GEN te promoten		
45	Duurzame mobiliteit stimuleren door flex-werken en thuiswerken te promoten		
Maatregel: Alternatieve vervoersmiddelen aanbieden			
46	Fietsen promoten door scholen praktische verkeersopvoeding te laten geven en fietsherstelling aan te leren		
Maatregel: De behoefte voor verplaatsing verminderen			
47	Promoten thuiscompostering (compostmeesterwerking, compostbakken + Max Airbakje) -> minder vrachtwagens voor inzameling GFT-afval (minder CO ₂ -uitstoot)	milieu	in uitvoering
48	Digitalisering: nieuwsbrief - e-loket		
Maatregel: Nieuwe mobiliteit en technologieën			
49	Promoten particuliere aankoop wagen op CNG door het stimuleren van plaatsing van tankstation met CNG-vulpunt aan de OKAYwinkel te Opwijk		

Verwachte CO₂-reductie

Met deze maatregelen verwacht de gemeente voor de sector particulier en commercieel vervoer een CO₂-reductie van **955,5 ton** te bereiken tegen 2020.

5.4.3. Hernieuwbare energie

Een doordacht klimaatbeleid vraagt om een duurzame energieproductie, met nadruk op hernieuwbare energiebronnen.

Hernieuwbare energie is energie die gewonnen wordt uit onuitputtelijke bronnen.

Vormen van hernieuwbare energie zijn:

- bio-energie
- geothermische energie
- zonne-energie
- energie uit water
- windenergie

Er bestaan verschillende technieken om de beschikbare hernieuwbare energie te winnen. Bijvoorbeeld een thermische zonnecollector, fotovoltaïsche zonnecellen, vergisting van biomassa tot biogas, persing van pure plantaardige olie. Deze technieken leveren ook

verschillende energiedragers op: warmte of elektriciteit. Elke hernieuwbare energiebron en omzettingstechniek heeft haar eigen kenmerken, zodat een effectief beleid per bron en zelfs per techniek moet worden bepaald. De gemeente zet initiatieven op voor zowel haar eigen infrastructuur als voor andere doelgroepen.

Doelstellingen van de gemeente:

Doelstellingen van de gemeente: 5% meer hernieuwbare energie of besparing van 477,75 ton CO₂ tegen 2020

Wat doet de gemeente nu al in deze sector en zal worden voortgezet?

GEMEENTELIJKE GEBOUWEN	
Actie	Termijn
Maatregel: Fotovoltaïsche energie	
<i>Plaatsing van PV-panelen op het dak van een aantal gemeentelijke gebouwen (De Boot, sporthal, Moza-Ik en GC Hof ten Hemelrijk)</i>	2012
Maatregel: Aankoop groene stroom	
<i>Aankoop groene stroom</i>	
WONINGEN	
Actie	Termijn
Maatregel: Hernieuwbare energie stimuleren	
Organiseren van infoavonden en promotie van samenaankoopacties (zonneboilers, PV-panelen,...)	
<i>Verlenen subsidie zonneboiler (€ 250)</i>	

Op welke nieuwe, herhaalde en/of verder te zetten maatregelen en acties zal de gemeente inzetten op korte, middellange en lange termijn?

GEMEENTELIJKE GEBOUWEN			
nr.	Actie	Partner	Termijn
Maatregel: Fotovoltaïsche energie			
1	Plaatsing van PV-panelen op het dak van een aantal gemeentelijke gebouwen (De Boot, sporthal, Moza-Ik en GC Hof ten Hemelrijk)	milieu	2012
Maatregel: Aankoop groene stroom			
2	Aankoop groene stroom		
WONINGEN			
nr.	actie	Partner	Termijn
Maatregel: Hernieuwbare energie stimuleren			
3	Organiseren van infoavonden en promotie van samenaankoopacties (zonneboilers, PV-panelen,...)		
4	Verlenen subsidie zonneboiler (€ 250)	milieu	in uitvoering
5	Organiseren samenaankoop zonnepanelen en zonneboilers		
ELEKTRICITEITSPRODUCTIE			
nr.	actie / project	partner	Termijn
Maatregel: Smart Grids			
6	Gemeente participeert in het onderzoek van de Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij Vlaams-Brabant naar Smart Grids op het nieuwe bedrijventerrein		
Maatregel: Waterkracht			
7	Gemeente faciliteert de studie van en het onderzoek naar het gebruik van waterkracht		

Verwachte CO₂-reductie

Met deze maatregelen verwacht de gemeente voor de sector hernieuwbare energieproductie een CO₂-reductie van **477,75 ton** te bereiken tegen 2020.

5.4.4. Natuur en biodiversiteit

Twee soorten maatregelen zijn mogelijk:

1. **Klimaatmitigatie:** maatregelen die de uitstoot van broeikasgassen beperken zodat de temperatuurstijging onder een gevaarlijke kritische grens wordt gehouden. Het Europese Burgemeestersconvenant richt zich in eerste instantie op deze maatregelen.
2. **Klimaatadaptatie:** maatregelen die de effecten van de klimaatverandering milderend of voorkomen zodat de schade ervan binnen de perken blijft, of maatregelen die inspelen op kansen die zich voordoen door de klimaatverandering.

Biodiversiteit en natuurlijke ecosystemen spelen een belangrijke rol in de hele klimaatproblematiek. Ze maken mensen, soorten en populaties veerkrachtiger zodat ze zich beter kunnen aanpassen aan de klimaatverandering. Hoe groter de verscheidenheid van dieren en planten, hoe meer ecosystemen de schokken van de klimaatsveranderingen zullen overleven.

De klimaatsverandering heeft duidelijk invloed op de natuurlijke systemen: ze is schadelijk voor biodiversiteit en één van de oorzaken van biodiversiteitsverlies. Wanneer biodiversiteit en ecosystemen niet efficiënt beschermd worden, zal het klimaat nog sneller veranderen en zullen de gevolgen groter zijn.

Hoezo?

Biodiversiteit en ecosystemen zijn belangrijk voor klimaatregulering: veengebieden, moerassen, bodems, bossen en oceanen zorgen voor de opname en opslag van koolstof. De uitstoot van broeikasgassen kan teruggedrongen worden door deze ecosystemen gezond te houden en beschadigde milieus te herstellen. Zoals het opnieuw aanplanten van bossen.

Bossen zuiveren de lucht, slaan koolstof op en nemen water op als een spons waardoor overstromingen worden beperkt en water wordt opgeslagen voor drogere periodes.

Ook half natuurlijke en door de mens beheerde ecosystemen - waaronder landbouwgebieden - leggen koolstof vast en halen CO₂ uit de lucht.

Onze klimaatstrategieën afstemmen op de natuur heeft dus veel voordelen:

- We zorgen dat de mens en zijn bestaansmiddelen minder kwetsbaar worden voor deze klimaatverandering.
- Het is een kostenefficiënte aanpak: ecosystemen zorgen voor koolstofopslag tegen een lage kost.

Enkele concrete voorbeelden hiervan:

Klimaatimpact	Ecosysteemgebaseerde aanpassing
Meer droogte	Pas de juiste landbouw- en bosbouwpraktijken toe om de wateropslagcapaciteit te verhogen en droogte tegen te gaan
Warmte-extremen	Verhoog het aantal groene (natuur) en blauwe (water) zones in steden om het microklimaat en de luchtkwaliteit te verbeteren
Rivieroverstromingen	Onderhoud en herstel broekgebieden en rivierbeddingen die kunnen dienen als natuurlijke buffers tegen overstromingen
Verhoogd brandrisico	Plant gemengde bossen, want zij zijn immuun tegen ziekten en plagen en hebben een lager brandrisico

Conclusie: het behoud of herstel van ecosystemen helpt om klimaatverandering tegen te gaan én om ons beter te wapenen tegen de klimaatsverandering.

Doelstellingen van de gemeente:

- bosareaal behouden en mogelijk uitbreiden;
- realiseren van meer natuur en groen;
- versnippering van de natuur tegengaan;
- ...

Wat doet de gemeente nu al in deze sector en zal worden voort gezet?

NATUUR & BIODIVERSITEIT	
Actie	Termijn
Maatregel: Stimuleren van een meer natuurlijke inrichting en een duurzamer beheer van het openbaar domein	
Alternatief onkruidbeheer op gemeentelijk domein (samenwerking met vzw Econet, firma Krinkels) - gebruik mobiele gasbranders	2011
Maatregel: Versterken van groen-blauwe infrastructuur op openbaar domein	
Inrichting nieuwe groenzone tussen park Hof t/Hemelrijk-OCMW	2012
Organisatie van een plantdag op zaterdag 10.12.2011 in samenwerking met vzw. Econet, vzw. Vereniging voor Bos in Vlaanderen (VBV) , vzw. Bosgroep RLGC en firma Accenture in Broevink. Aanplanting van bosplanten (zwarte els, gewone es, zomereik, winterlinde, boskers) op percelen eigendom van de gemeente Opwijk – 2,75ha	2011
Aanplanting nieuwe straat/laanbomen in: s/o Aalst, Vitsgaard, Ravensveld, Sint-Paulusbaan, Konkelgoed, Rondpunt (Europaplein) – Nanovestraat/Karenveldstraat, Rondpunt Marktstraat-Stationsstraat-Heiveld, Groenperk kerkhof Opwijk Centrum ('Vredesboom')	2011
Aanplanting geboortebos (1.12.2012) langs Dokkenebos: 975 bomen	2012
Organisatie plantdag op 26 november 2011 met ouders en kinderen van geboortes 2010 aan het geboortebos 'baby-boombos' ter hoogte van Dokkenevijver.	2011
Maatregel: Versterken van groen-blauwe infrastructuur op privaat domein	
Actieve participatie door de gemeente Opwijk aan de 'fruitboom-en haagplantactie 'van het regionaal Landschap Groene Corridor vzw.	
Subsidie voor aanplanten van kleine landschapselementen +	
Subsidie groendak (inwoners)	
Maatregel: Versterken van robuuste, grotere natuurkernen in eigendom van de gemeente, andere openbare besturen of natuurverenigingen	
Bosuitbreiding: aankoop van percelen grond langs Broevink, rond de bestaande boscomplexen Broevink, Trot en Dokkene te Opwijk (± 207a)	2011
Aanplanting: * perceel grond, eigendom van notaris Evenepoel-Fermon, gelegen langs de Hollestraat (holle weg), in het kader van de realisatie van bosuitbreiding (1ha 22a 89ca)	
aankoop van percelen grond door gemeente Opwijk * 2 percelen verruigde grond langs Kravaal te Mazenzele/Opwijk (1ha 49a) * Diepenbroek/Groenstraat - speelbos (51a 05ca) * Aankoop van percelen grond in Broevink (2ha 7a 54ca)	2012
Maatregel: Duurzaam beheer van groen-blauwe infrastructuur op openbaar domein	
Uitvoering bermbeheersplan (totaal aantal km te maaïen bermen: 43,453): 2 maaibeurten/jaar	
Uitgevoerde acties i.k.v. het landschapsbeheer en - ontwikkeling door INL-ploegen van vzw Econet	

Op welke nieuwe, herhaalde en/of verder te zetten maatregelen en acties zal de gemeente inzetten op korte, middellange en lange termijn?

NATUUR & BIODIVERSITEIT			
nr.	Actie	Partner	Termijn
Maatregel: Stimuleren van een meer natuurlijke inrichting en een duurzamer beheer van het openbaar domein			
1	Uitvoering van een alternatief onkruidbeheer op alle kerkhoven (3) op het grondgebied van Opwijk, door middel van mobiele gasbranders: behandlingsbeurten per begraafplaats per jaar tussen de periode maart tot en met oktober		2015
2	Alternatief onkruidbeheer met heet watertechniek op een aantal wegen en/of pleinen op het gemeentelijk domein: 24.620m – 5 behandlingsrondes op jaarbasis tussen half maart en half oktober		2015
3	Alternatief onkruidbeheer (wieden, schoffelen, thermisch onkruidbranden) door sociale werkplaats 3WPlus in het kader van de uitvoering van milieu gerelateerde taken door doelgroepwerknemers: 600u/jaar – tussen mei tot en met eind september		2015
4	Kleine graspleintjes vervangen door duurzame planten (gecombineerd en gevarieerd: vaste planten + bodembedekkers)		in uitvoering
5	Uitvoering van natuurgerelateerde projecten door sociale werkplaats 3WPlus		2015
Maatregel: Stimuleren van een meer natuurlijke inrichting en een duurzamer beheer van het tuincomplex			
6	Burgers stimuleren om streekeigen bomen en struiken aan te planten		
Maatregel: Stimuleren van een meer natuurlijke, groenere inrichting van KMO-zones, bedrijventerreinen op het grondgebied van de gemeente			
7	Bedrijven stimuleren om streekeigen bomen en struiken aan te planten		

Maatregel: Stimuleren van een meer natuurlijke inrichting en een duurzamer beheer van het tuincomplex			
8	gemeentelijke subsidie voor aankoop van inheemse planten, ecologische producten, aankoop onkruidbranders voor alternatief onkruidbeheer + voor aanplanting van groenbemesters - wijziging van het bestaande gemeentelijk subsidiereglement		
Maatregel: Versterken van groen-blauwe infrastructuur op openbaar domein			
9	Organisatie van een plantdag		
10	Kiezen voor duurzame beplanting in het gemeentelijk groenbeheer		
11	Vergroening van straten/lanen: meer laan/straatbomen op gemeentelijk domein		
Maatregel: Versterken van groen-blauwe infrastructuur op privaat domein			
12	Actieve participatie door de gemeente Opwijk aan de 'fruitboom-en haagplantactie' van het regionaal Landschap Groene Corridor vzw.	milieu	
13	Subsidie voor aanplanten van kleine landschapselementen + voor aanplanting groenbemesters + wijziging bestaand gemeentelijk subsidiereglement		
14	Subsidie groendak (inwoners)		
Maatregel: Duurzaam beheer van groen-blauwe infrastructuur op openbaar domein			
15	Uitvoering bermbeheersplan (totaal aantal km te maaien bermen: 43,453): 2 maaibeurten/jaar	milieu	
16	Uitgevoerde acties i.k.v. het landschapsbeheer en -ontwikkeling door INL-ploegen van vzw Econet		

5.4.5. Landbouw

Door hun energieverbruik hebben landbouwactiviteiten een CO₂-uitstoot. Daarnaast veroorzaakt landbouw uitstoot van andere broeikasgassen zoals CH₄ (methaan) en N₂O (lachgas). Deze gassen worden uitgestoten door de vertering van de veestapel en de mestopslag in de bodem. Binnen het kader van het Burgemeestersconvenant is het niet verplicht deze niet-energiegebonden uitstoot van broeikasgassen op te nemen.

De gemeente kan maatregelen stimuleren die leiden tot een meer duurzame landbouw. Duurzame landbouw is economisch verantwoord, sociaal rechtvaardig en ecologisch leefbaar. Ze houdt rekening met de biodiversiteit en beperkt de uitstoot van schadelijke gassen. En door voldoende diversificatie van teelten wordt de bodemkwaliteit behouden.

De gemeente kan duurzame energieproductie - wind, zon, WKK, warmtepompen, pocketvergisting - stimuleren om de energiekost bij landbouwbedrijven te verminderen. En zo ook meteen de CO₂-uitstoot.

Doelstellingen van de gemeente:

- klimaatvriendelijkere landbouwtechnieken worden toegepast;
- uitstoot door veestapel wordt verminderd;
- energiebesparende technieken worden meer toegepast in landbouwbedrijven ;
- bekendmaking en promotie korte keten consumptie;
- ...

Op welke nieuwe, herhaalde en/of verder te zetten maatregelen en acties zal de gemeente inzetten op korte, middellange en lange termijn?

LANDBOUW			
nr.	Actie	Partner	Termijn
Maatregel: Keten van lokale voedselproductie en -afzet ondersteunen			
1	Promotie duurzame voeding (lokaal, seizoensgebonden, minder verpakking,...) + informatieverstrekking		
2	Organisatie van jaarlijkse boerenmarkt in combinatie met de bestaande Bruisende Tuinmarkt		
Maatregel: Educatie en bewustmaking			
3	Informatie aan de burger over lokale producten en duurzame voeding		
4	Duurzame consumptie promoten door sensibilisatie rond korte keten en fair-trade, verpakkingen, promoten lokale boeren,...		
5	Onderzoek naar oprichting van een tweede voedselteam in Opwijk + ondersteuning door gemeente		

5.4.6. Industrie

Sectoren die niet binnen het werkingsveld en beleid van een gemeente vallen, moeten niet in rekening worden gebracht voor het Burgemeestersconvenant. Een voorbeeld zijn de EU ETS bedrijven. Deze bedrijven krijgen via een Europees emissiehandelssysteem emissierechten toegewezen. In de provincie Vlaams-Brabant zijn er 16 ETS-bedrijven. In de gemeente Opwijk zijn er geen ETS-bedrijven.

Sinds 1 januari 2015 kunnen bedrijven intekenen op de energiebeleidsovereenkomsten. Dat zijn de belangrijkste beleidsinstrumenten om de energie-efficiëntie van de energie-intensieve industrie te verbeteren in Vlaanderen, zonder de groeikansen te ondermijnen. Deze energiebeleidsovereenkomsten zijn bedoeld voor bedrijven met een primair verbruik groter dan 0,1 PJ (zowel voor ETS- als niet-ETS-bedrijven) en lopen van 2015 tot 2020. Door de overeenkomst te ondertekenen engageert het bedrijf zich onder meer om een energieaudit te laten uitvoeren, een energieplan uit te werken en om jaarlijks verslag uit te brengen. Voor bedrijven (industrie, kmo's, handelaars,...) met een primair verbruik lager dan 0,1 PJ wordt geen overeenkomst in Vlaanderen opgezet en kan de gemeente acties opzetten.

Doelstellingen van de gemeente:

Doelstellingen van de gemeente: 8% meer hernieuwbare energie of besparing van 764,4 ton CO₂ tegen 2020
--

- Toename van bijna energieneutrale en duurzame bedrijfsgebouwen;
- Toename energie-efficiëntie en rationeel energiegebruik bij lokale bedrijven;
- ...

Wat doet de gemeente nu al in deze sector en zal worden voortgezet?

Tot op heden heeft de gemeente weinig concrete maatregelen of acties ondernomen naar de industrie.

Op welke nieuwe, herhaalde en/of verder te zetten maatregelen en acties zal de gemeente inzetten op korte, middellange en lange termijn?

INDUSTRIE			
nr.	Actie	Partner	Termijn
Maatregel: Energiebesparende maatregelen			
1	Opstart onderzoek naar energiebesparende maatregelen bij glastuinbouw in Opwijk		
2	Energiebesparende maatregelen bij Brouwerij van Affligem: - green electricity as from January 2015 - electricity reduction by: * Installation of 2 air compressors * Optimisation WWTP * Optimisation cooling plant * Optimisation CIP's - thermal energy: * reduction boiling time * insulation piping * less use warm water		in uitvoering
Maatregel: Verbeter de kennis van het gebouwenpark			
3	Promoot de energiescans voor bedrijven		
4	Onderzoek naar opmaak van thermografische luchtfoto om de bedrijven te informeren over de stand van zaken van hun dak		
Maatregel: Stimuleren van het gebruik van hernieuwbare energie			

Verwachte CO₂-reductie

Met deze maatregelen verwacht de gemeente voor de sector industrie een CO₂-reductie van **764,4 ton** te bereiken tegen 2020.

5.4.7. Voedsel en consumptie

De productie van onze voeding heeft een niet te onderschatten impact op de opwarming van de aarde. Er is niet alleen vruchtbare grond gebruikt, maar ook energie (voor machines, transport, koeling en bereiding) en materialen zoals verpakkingen. Bij de vleesproductie moet onder meer ook nog het veevoeder meegerekend worden. Op deze manier is voeding verantwoordelijk voor ongeveer 25% van onze totale milieubelasting (van het gehele totaal of per gezin?).

Hieronder zijn een aantal aspecten opgelijst die een impact hebben op de CO₂-uitstoot van onze voeding.

- Streekgebonden voeding

Vandaag de dag leggen onze voedingsmiddelen op ons bord minimum 15.837 tot 60.768 km af. Kiezen voor lokaal geteelde voeding komt het milieu dus zeker en vast ten goede omdat deze goederen geen duizenden kilometers transport achter de rug hebben voor ze op je bord belanden. Dat betekent minder brandstofverbruik en vervuiling bij het vervoer en minder energieverbruik bij de opslag (koeling).

De keuze voor producten van kortbij komt ook de landbouwsector ten goede. De landbouwers hebben meer zekerheid over afzet en inkomen door de spreiding van het bedrijfsinkomen over verschillende kanalen, er worden kansen gecreëerd voor kleinschalige en gemengde bedrijven en meer kansen voor in/nabij verstedelijkt gebied.

Natuurlijk kan niet al onze voeding van de streek komen. Veel voedingswaren zoals cacao, koffie, suiker, thee, bananen, ... worden in ontwikkelingslanden geteeld en verwerkt. Bij de aankoop van zulke producten is het belangrijk om te kiezen voor Fair trade.

Fair trade staat voor eerlijke handel. Dit betekent dat producenten van fair trade producten een eerlijke prijs krijgen voor het product, en dat er eerlijke lonen betaald worden. Fair trade is een duurzame vorm van handel, omdat door de eerlijke lonen de lokale bevolking een echte kans krijgt op een beter leven. Met de extra inkomsten worden scholen gebouwd, waterputten aangelegd, sanitaire voorzieningen gemaakt en nog veel meer.

- Seizoensgebonden

Seizoensgebonden groenten en fruit zijn een stuk vriendelijker voor het milieu dan groenten en fruit die buiten het seizoen worden geteeld. Buiten het seizoen telen vergt nu eenmaal meer energie omdat het klimaat moet beheerst worden voor optimale groei (kasteelt).

- Verse groenten en fruit

De conservering van diepgevroren groenten en fruit vergt veel energie zowel tijdens het transport, in de winkel als thuis. Diepvriesproducten zijn bovendien rijkelijk verpakt en dragen zo bij tot de afvalberg.

- Vegetarisch dieet
De productie van vlees en vis is een relatief energievervlindende activiteit doordat deze een extra schakel in de voedingsindustrie vergt. Er moeten plantaardige voedingsstoffen worden gekweekt die aan de dieren worden gevoederd. Hierbij komt ook weer een groot gedeelte transport bij kijken zowel van de voedingsstoffen als van het vlees en vis.
- Biologische producten
In de biologische landbouw worden geen pesticiden en geen kunstmest gebruikt, zijn er geen bodemproblemen (geldt dit ook voor erosie?) en geen vervuiling van het grond- en oppervlaktewater. De productie van pesticiden en kunstmest kost veel energie.
- Voedselverspilling
Per huishouden wordt er ongeveer 105 kg voedsel per jaar weggegooid. De oorzaken van de verspilling zijn erg verschillend: te veel ingekocht, te lang bewaard, te veel gekookt of gewoon niet lekker. Het gebruik van alle energie en grondstoffen die nodig waren om die etenswaren te telen, vervoeren, koelen en eventueel te bewerken en verpakken, is dan allemaal voor niets geweest.

Op welke nieuwe, herhaalde en/of verder te zetten maatregelen en acties zal de gemeente inzetten op korte, middellange en lange termijn?

VOEDSEL - CONSUMPTIE			
nr.	Actie	Partner	Termijn
Maatregel: Duurzame aankopen door gemeente			
1	- milieuvriendelijk papier infoblad / meer elektronische info gebruiken (website, digitale borden) - ecologisch verantwoorde onderhouds(reinigings)-producten - glazen drankverpakkingen - duurzame (milieuvriendelijke) kantoormaterialen - aankoop van dranken 'eerlijke handel'		
Maatregel: Keten van lokale voedselproductie en -afzet ondersteunen			
2	Promotie duurzame voeding (lokaal, seizoensgebonden, minder verpakking,...) + informatieverstrekking		
3	Organisatie van jaarlijkse boerenmarkt in combinatie met de bestaande Bruisende Tuinmarkt		
4	Promoten van lokale buurtwinkels		

Maatregel: Educatie en bewustmaking			
5	Informatie aan de burger over lokale producten en duurzame voeding		
6	acties vanuit dienst Welzijn (sociale dienst) ivm gezondheidsaspecten (wandelingen, familie pick-nick met gezonde voeding, enz....)		
7	Duurzame consumptie promoten door sensibilisatie rond korte keten en fair-trade, verpakkingen, promoten lokale boeren,...		
8	Duurzame consumptie promoten door buurtwinkels te overtuigen om hun overschotten te delen of te ruilen		
9	Duurzame consumptie promoten door warenhuizen (en gezinnen) aan te moedigen geen voeding weg te gooien		
10	Duurzame consumptie stimuleren door het promoten van 'natuurvoeding'		
11	Organisatie van een wekelijkse veggiedag in de scholen		
12	Sensibilisatie rond vleesconsumptie + organisatie van campagnes zoals 'dagen zonder vlees'		
13	Onderzoek naar oprichting van een tweede voedselteam in Opwijk + ondersteuning door gemeente		

6. RAPPORTERING EN MONITORING

De gemeente zal op regelmatige basis rapporteren over de voortgang van het gemeentelijk klimaatbeleid.

Om de twee jaar moet de gemeente bij de Europese Commissie rapporteren over de uitgevoerde acties (voortgangsrapport). Hierna kan het actieplan en de uitvoering worden bijgesteld om de doelstelling te halen.

Om de vier jaar bezorgt de gemeente bovendien een geüpdatete inventarisatie van de CO₂-uitstoot (monitoringrapport). Die evaluatie kan leiden tot het bijstellen van het klimaatactieplan.

Jaar	Soort rapport
2017	Voortgangsrapport
2019	Monitoringrapport
2021	Voortgangsrapport
2023	Monitoringrapport

7. CONTACTEN

Burgemeester:

De heer Albert Beerens

Verantwoordelijke schepenen:

Mevr. Inez De Coninck, schepen voor leefmilieu

Contactpersoon:

Eric Roelands, milieuambtenaar

Overzicht figuren en tabellen:

Figuur 1: Model Trias Energetica

Figuur 2: Taartdiagram gemeentelijke nulmeting

Figuur 3: Grafiek vergelijking gemeente – gemiddelde Vlaams-Brabantse gemeente

Figuur 4: interne projectstructuur

Figuur 5: externe ondersteuning aan de gemeente